Поштарина плаћена у готовом.

НОВИ САД
субота,
29 јануара 1938
Година IV - Бр. 23 (806)
—
Излази свакодневно
осим понедељника
Месечна претплата 20 дин.
за земљу, 50 за иностранство
Примерак 1 динар
Огласи по тарифи

ДАН

ДАН
независни информативни
дневник
—
Уредништво и администрација:
Краља Александра ул. бр. 7
Телефони: 21—05 и 21—06
Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду
број 58.460
Поштански фах бр. 178

ОГРОМНА РУСКА ВОЈСКА КРЕНУЛА ЗА КИНУ

Пејпинг, 28 јануара. (А. А.) РАЈТЕР јав.јавља: Према сигурним изворима из Ханкауа огромна војсвојска креће се из Русије према Кини. Руска војска, долазећизећи са севера, састоји се већином од моторизованих одредфеда.

Према исказима очевидаца, досада је пре прешло границу Кине око 600 блиндираних аутомобилбила. Они су прошли кроз Синкијанг и ушли у Кансу. ПорПоред моторизованих одреда стигло је око 200 авиона ва већином последњег типа.

У КИНУ ЈЕ УПУЋЕНО 600 ТЕНКОВА И 200 АВИОНА

Лондон, 28 јануара. (А. А.) — Рајтер јавља из Пејпинга да је из Совјетске Русије упућено за Кину 600 тенкова и 200 авиона. Радничке екипе оправљају друмове у Сингкиану, у циљу да омогуће убрзани транспорт ратног материјала из Русије за Кину.

КОД НАНКИНГА ОБОРЕНО 7 КИНЕСКИХ АВИОНА

Шангај, 28 јануара. (А. А.) — ДНБ јавља:

Јапански хидроавиони оборили су у току јучерашње пње ваздухопловне борбе над Нанкингоингом седам кинеских авиона. Осим тога,тога, Јапанци су на аеродрому код Нан Нанчанга уништили три кинеска авиона.иона. Једна група јапанских авиона бомббомбардовала је јуче Ханкау и при томе уме уништила 4 кинеска бомбардера. Ја. Јапански војни авиони јуче пре по: подне успешно су извршили ваздушнишни напад на Хеучау, где су разорилрили авионске ха'нгаре и извесна војнвојничка постројења. Други један ваздуиздухопловни одред разорио је један жа железнички мост и оштетио на неколиколико места железничку пругу Тјенцин-цин—Пукао.

Краљевски Намесник г. др. Раденко Станковић борави од прекјуче у Новом Саду

Од пре два дана Нови Сад има Високог Госта, у личности Краљевског Намесника Господина др. Раденка Станковића. Краљевски Намесник г. др. Раденко Станковић налази се у сврху краћег лечења, у Новосадском јодном купатилу. У пратњи Господина Краљевског Намесника налази се секретар Кабинета г. Спасојевић.

Као и пре две и по године, у јесен 1935, и сада је лечење високог Госта поверено бањском лекару г. др. Вилиму Вилту.

—o—

Претседник Сената г. Мажуранић и г. Никола Прека код Г. Рајића

Данас пре подне заменика Бана г. Светислава Рајића посетили су претседник Сената г. Мажуранић и бивши министар г. Никола Прека.

ИЗВЕШТАЈ Г. ВАН ЗЕЛАНДА ОБЈАВЉЕН У ВАШИНГТОНУ

Вашингтон, 28 јануара. (А. А.) — Рајтер јавља:

Јуче је министарство спољних послова у Вашингтону објавило извештај г. ван Зеланада. Том приликом министар иностраних послова г. Хел подвукао је велике услуге које је учинио г. ван Зеланд општем разумевању у свету.

Г. Хел је, међутим, изјавио новинарима да још није имао прилике да у детаљима простудира извештај г. ван Зеланда.

—o—

Нови инциденти у белгиском Парламенту

Брисел, 28 јануара. (А. А.) — Авас јавља:

Пошто је претседник парламента због туче прекинуо седницу читав сат, поново је дошло до инцидента, који је изазвао један рексистички посланик. Он је напао погрдним речима претседника, и скупштина је одлучила да га искључи са седнице, али се он успротивио, па је био силом избачен из дворане. Тек после тога је настављена буџетска дебата.

У Женеви се верује да ће Друштво народа успети да преброди кризу

Женева, 28 јануара. — Авас јавља:

И поред неких начелних размимоилажења, која се увек појављују, у значајним дебатама Савета Друштва народа, у вези са јучерашњом седницом у женевским круговима изражава се мишљење да су јучерашње изјаве дате у достојанственом тону и да су сви говорници избегавали претераности, како у похвалама тако и у критикама.

Јучерашња седница оставила је врло добар утисак ,па ,иако није постигла потпуни израз обнове вере у Друштво народа, она, ипак, значи извесно оживљење саме женевске установе, па се изражава нада да ће Друштво народа успети да преброди садашњу кризу, нарочито ако се Одбор двадесетосморице, који се састаје у понедељак, буде држао истих начела и осећања која су преовлађивала на овој седници Друштва народа.

Сједињеене државе граде нове линиске бродове

Лондон, 28 јануануара. — Д. Н. Б. јавља:

„Дејли Телеграфраф" објављује у сензационалном виду извештај свог вашингтонског дописниисника, према коме ће г. Рузвелт у својој данашњој изјави пред конгресом нагоагаговестити да ће Америка приступити изградњи линиских бродова од преко 40 40.000 тона. Ова изјава г. Рузвелта биће основана на изјави капетана Ингергерсола из министарства војске.

Капетан г. Ингенгерсол стигао је, ових дана, из Лондондона, где се три недеље саветовао са са енглеским адмиралитетом. Према ми мишљењу јапанског адмиралитета, Јапанпанци су напустили одређену границу су за линиске бродове, утврђену уговоровором из 1936 год.

Капетан г. Ингерсол је саопштио да и у Лондону влада исти утисак. Осим тога, у Лондону је, према извештају капетана Ингерсола, претресена и могућност једне шире блокаде према Јапану.

И претседник општине у Михајловцу одриче свој потпис на листи Илије Трифуновића-Бирчанина

После ранија два објављена случаја, у вези са подношењем кандидатске листе г. Илије Трифуновића-Бирчанина за сенатске изборе и претседник општине у Михајловцу г. Милан Остојић известио је начелника среза подунавског телефоном, да није дао пристанак да буде заменик претставника листе Трифуновића-Бирчанина за бирачки одбор, и да му о том потпису ништа није познато.

Катастрофа моста на Нијагари

Њујорк, 28 јануара. (А. А.) — Рајтер јавља:

Према вестима из Буфала, синоћ се срушио мост на Нијагари, на који се била зауставила огромна количина леда.

—o—

ЗБОГ ХЛАДНОГ ТАЛАСА ИЗГЛЕДА ДА ЋЕ СВА ОЗИМА ЖИТА У АМЕРИЦИ ПРОПАСТИ

Њујорк, 28 јануара. — Рајтер јавља: Постоји опасност да ће сва озима жита пропасти од хладног вала, који се креће са северне стране Сједињених америчких држава, па иде ка Мексику.

Нова нотота америчке владе у Токиу

Вашингтон, 28 ја8 јануара. (А. А.) — Рајтер јавља:

Америчка влада да је упутила преко свога амбасадора на ноту јапанској влади, у којој врло ю оштро протестује због тога што јапјапанске власти нису довољно осигуралеале животе и имања америчких грађанаана у окупираним крајевима Кине. А Америчка влада се у ноти позива на ра ранија обећања јапанске владе, којаоја су учињена приликом извињења за потопљени амерички брод „Панеј." Како амерички амбасадор јавља, јапанска влада је наредила преко министарства војске да се у Нанкингу, где су се десили напади на америчке радње, спроведе строга истрага и да се предузму све мере које ће онемогућити даљу несигурност и пословање америчким грађанима.

СВЕЧАНА ПРОСЛАВА СВ. САВЕ

Послодавци и радници

1

(к) Од кад свет постоји, делили су се људи у две социјалне групе. Једни су тражили посла, а други су давали посао. Било је времена да су они који су имали посла силом натеривали раднике да им раде као робови. Но та времена су прошла и односи послодаваца и послопримаца постављен је на равној нози. Радник, ако му посао и надница одговарају, ступа у рад по погодби, а напушта рад ако од њега не види и свог рачуна. Послодавац пак прима на посао раднике који њему конвенирају. Деветнаести век је изградио такве односе између послодаваца и послопримаца.

Изгледало би, да је такав однос довео до стабилности односа између послодаваца и радника. Међутим, ми видимо, да тај однос еволуише даље. Радништво сматра, да је положај послодаваца у таквом односу слободне понуде и тражње радне снаге, још увек јачи и да радништво, као сталеж, трпи под таквим односима самовољу послодаваца. Радништво с тога тражи гаранције у законодавству да се радник не може без разлога отпустити, да му се не може наметнути никакав други рад сем онога за који се подигао, да се радно време регулише тако, да и радник има свој одмор и разоноду, да му се за рад плаћа онолика надница, колика је довољна да пристојно издржава себе и своју породицу, да се према њему опходи људски и да му се не да осетити да је он из друштвено ниже класе итд.

Послодавац, по вековној навици, жели пак да он остане газда у својој кући и да га у његовим диспозицијама и намерама нико не ограничава. Он сматра, да је предузеће онога, ко је у њега уложио капитал. Послодавац је онај који води и духовну и материјалну бригу о предузећу, па и о радништву. Егзистенција послодавца и његове породице је сва везана за предузеће. Ако оно пропадне повлачи и њега собом. Послодавац зна до које мере може проширивати своје предузеће, или скучавати рад. Као што свирач у хармонику мора знати да регулише дах инструмента и играти на диркама, тако и предузимач мора владати својим предузећем. Он сматра себе свирачем, а његов апарат, и машински и људски део, сматра инструментом, којим он једино управља.

Радников је нагласак на његовој радној снази, а послодавчев је на капиталу и кредиту. И ту је суштина проблема, који до данас није решен. Проблем је отворен прво у Сједињеним Америчким Државама, а по том у Француској. Њега је поставила влада Леона Блума без увијања, али одмах да кажемо исувише доктринарно. Велика опасност се крије за човечанство иза овог проблема. Од његовог правилног постављања и правилног решења зависе мир и благостање човечанства. Велико би било зло, ако би се ова реформа рада и капитала ломила сировом снагом а не и разбором. И као што је корисно спроводити сваку корисну реформу, постепено, тако се и у овом питању не може довољно препоручавати постепеност.

Порицати још данас значај капитала ,значи мењати један вековима утврђени систем. Не признавати човечанска права радне снаге не одговара човечности времена у коме живимо .Радници морају водити рачуна о томе да се послодавцу у данашњем рискантном систему чине огромне тешкоће у раду. Послодавац је често приморан да се у таквом систему брани свим дозвољеним и недозвољеним сретствима, да би одржао погон у своме предузећу. Данас водити предузеће, велики је хероизам, а свако предузеће које престане да ради, оставља на улици многе незапослене.

Све то није било тако још пре десетак-двадесетак година, али данас је много отежано разним ограничењима поштено вођење предузећа.

Свечана седница Матице Српске поводом стогодишњице оснивања Текелијанума

У великој дворани Матице српске одржана је поводом стогодишњице оснивања Текелијанума, свечана седница Књижевног одбора Матице српске, посвећена Сави Текелији и његовој породици. Матица српска, чија је историја ,нарочито у њеним почецима, тесно везана за рад Саве Текелије, и која је извесно време у Будимпешти била смештена у самом Текелијануму ,стара се да поново истакне неоцењиве заслуге његове за нашу националну културу и да омогући васпитање нових генерација у лепим традицијама Текелијанума.

Од угледних слушалаца, свечаној седници присуствовали су командант армије дивизиски генерал г. Милорад Петровић, са начелником Штаба, генералштабним бригадним генералом г. Тодором Милићевићем, затим академик г. др. Богдан Гавриловић, који је специјално допутовао на ову свечаност из Београда, затим од стране Банске управе инспектори гг. Ђорђе Маринковић и др. Стеван Суботин, архијерејски заменик протопрезвитер ставрофор г. Владислав Јанкулов са протом г. Теодором Милићем и низ истакнутих јавних радника из Матице и изван ње.

Свечану седницу отворио је пригодним говором претседник Матице српске г. др. Александар Моч.

У своме говору г. др. Моч је истакао везу која постоји између Матице српске и Саве Текелије. Од 1837 па до своје смрти 1842 године, Сава Текелија био је претседник Матице српске, а то време могло би се сматрати другим периодом Матичине делатности. По гледишту тада скромног и непризнатог књижевника Милоша Светића у првом периоду делатности Матице српске сводиле се на то да купује дела списатеља, да их о свом трошку на свет издаје, са што мањим ценама продаје, да их поклања сиромашним ђацима, да важнија дела српска препечатава, да награде расписује, па и новине издаје. Тада је издавала по четири свеске Летописа и по још коју другу књигу.

ПРВИ РАДОВИ ТЕКЕЛИЈЕ

Текелија је у своје време вредно учио на великим школама у Бечу и Пешти, три пута путовао у Русију, изучавајући тамошње прилике, много читао, што најбоље доказује његова одабрана библиотека са његовим глосама. Био је полиглот, а што се тиче реорганизације рада Матице српске имао је намеру да је претвори у учено друштво, у Српску академију. На дан 21 августа 1838 године, пре близу сто година Сава Текелија је својеручно написао и потписао, 21 августа 1838 године „оснивательно писмо“ потписано од Теодора Павловића, као „свидјетеља“ по којем је Сава Текелија купио једну кућу у Пешти за 20.000, а другу за 6.400 форинти, у улици Великог Крста, доцније Зеленог дрвета и тај дом завештао својој задужбини. Две године доцније, 6 септембра 1840 године, Сава Текелија је, на латинском језику, написао свој тестамент и потписао га пред пештанским грађанима као сведоцима. У знак љубави и поште изабраше Саву Текелију на седници од 8 августа 1838 године за доживотног претседника Матице српске.

Од смрти Саве Текелије, 28 септембра 1842 године, до 1848 године Матица српска била је у трећем периоду свога рада. Још у Пешти у туђини, Матица српска није могла да развије свој рад у пуној мери а још мање је могла, 1861 године, да прослави стогодишњицу рођења Саве Текелије.

МАТИЦА СРПСКА И ТЕКЕЛИЈАНУМ

Даље је г. др. Моч изнео историју Матице српске у вези са Текелијанумом, после Матичина преласка у Нови Сад, 1864 године. Матица српска управљала је, на основу одредаба њена Устава од 1864 године Текелијанумом. Текелијина задужбина је 1878 године поверена Српској црквеној општини у Пешти, а затим је прешла у компетенцију будимског православног епископа.

На крају истакао је да је, захваљујући раду Телијанума, омогућено да низ наших угледних јавних радника не стане у своме школовању на пола пута, већ да, по завршеним студијама ,у јавном животу учествују у остварењу наших националних, културних настојања. Задатак Матице српске је сада да поради да се оствари њено руковање Текелијанумом и да се он врати под Матичину управу. Преговори око Текелијанума, према нашим обавештењима, воде се сада у Београду. Исто тако поменуо је, да би дужност била да се Сави Текелији подигне споменик захвалних генерација.

Затим је г. др. Никола Милутиновић ,секретар Матице српске прочитао предавање г. др. Алексе Ивића, члана Књижевног савета и Књижевног годбора Матице српске који је био спречен, својим дужностима на Правном факултету у Суботици, да лично присуствује свечаној седници и да сам чита своја предавања. Ово предавање, са потпуно новим, досад непознатим подацима, је иначе, фрагмент увода уз грађу о Сави Текелији и његову добу, коју ускоро издаје Матица, и ми ћемо га објавити у неколико узастопних бројева „Дана.“

Педесетдевета Светосавска Беседа

Синоћ је у позоришној дворани Народног спомен-дома, у оквиру прославе Св. Саве, одржана 59-та Светосавска Беседа, која је и ове године доживела изванредан како морални тако и материјални успех.

Пред сјајном посетом и одличном организацијом, Новосађани су и овога пута афирмирали своју приврженост овој традиционалној школској свечаности, која је у прошлости значила једну од најснажнијих националних манифестација војвођанске омладине.

Међу многобројним присутним угледним Новосађанима запажено је присуство и изасланика заменика Бана Дунавске бановине, начелника Управног одељења г. Милана Јакшића, команданта Прве армиске области армиског генерала г. Милорада Петровића, а били су још присутни епископ бачки г. др. Иринеј, претседник Матице српске г. Александар Моч са госпођом, начелник Општег одељења Банске управе г. Милутин Нагулић са госпођом, Касациони судија г. др. Никола Игњатовић са госпођом, директор Женске гимназије г. Стеван Маргетић са госпођом, бански инспектор гг. Миле Дејановић са госпођом, проф. Павле Јефтић са госпођом и др. Стеван Суботин са госпођом, старешина Соколског друштва Нови Сад г. Јован Тотовић, затим претставници свих националних, културних и хуманих удружења.

У концертном програму учествовали су мешовити хор ученика и ученички оркестар Мушке реалне гимназије „Краља Александра Првог“. У уводу мешовити хор отпевао је државну химну, „Воскликнем с љубовију“ од Светолика Пашћана и „Глаголал јеси“, духовни концерт XXIII од Бортњанског-Пашћана; затим је ученик петог разреда Бојан Димитријевић рецитовао песму „Како сељак умире“ од Вељка Петровића. После тога је ученик шестог разреда Богдан Дејановић извео на клавиру Шопенов „Скерцо б-мол, оп. 31“ и „Југословенску игру“ од М. Тајчевића; најзад је мешовити хор ученика отпевао „Химну гимназији“ од Исидора Бајића, „Јадованку за телетом“ од Јакова Готовца и „Ругалицу“ од Славенског. Као завршну тачку ученички оркестар извео је „Пастораљну симфонију“ од Штолца, у транскрипцији Светолика Пашћана. Хором и оркестром дириговао је г. Светолик Пашћан-Којанов, професор музике.

Све изведене тачке су изазвале дуготрајне и одушевљене аплаузе.

После програма је била ђачка игранка, која је трајала до дубоко у ноћ. За игранку је свирао оркестар седмог пешадиског пука.

Просветни празник Св. Сава прослављен је свечано у Новом Саду и целој Војводини

Прослава Св. Саве у Мушкој реалној гимназији

Светосавска прослава у Мушкој реалној гимназији „Краља Александра I“ обављена је на најсвечанији начин. Заједно са стогодишњом гимназијом ову традиционалну школску свечаност прославила је и Непотпуна мушка гимназија. Већ од десет часова у великој свечаној дворани Мушке реалне гимназије, почели су се окупљати угледни гости, претставници разних друштава и установа и родитељи ученика. Госте су дочекивали заменик отсутног г. др. Бранка Магарашевића, директора гимназије, професор г. др. Никола Продановић и директор Непотпуне мушке гимназије г. Светислав Марић са наставницима и ученицима осмог разреда.

Тачно у 11 часова у свечану дворану је ушла литија из Саборне цркве, на челу са епископом бачким г. др Иринејом, архијерејским заменником г. Владиславом Јанкуловим, шесторицом свештеника и два ђакона. У томе тренутку у дворани су били присутни изасланик Њ. В. Краља и Краљевског Намесништва генерал г. Милићевић, заменик Бана г. Светислав Рајић, командант Прве армиске области, армиски генерал г. Милорад Петровић, претседник Касационог суда г. др. Сава Путник, изасланик претседника градске општине, саветник г. Предраг Клицин, начелници одељења Банске управе гг. инж. Ђорђе Гаспарини, Драгутин Дошен, Милан Јакшић и Милан Миличић, директор гимназије у пензији г. Стеван Милованов, претседник Српске православне црквене општине г. Јован Ђулум, генералштабни мајор румунске војске г. Константин Бобеску, на стажу у Првој армиској области, просветни инспектор г. Павле Јефтић, управник полиције г. Живота Симић и многи други. Свечана дворана била је препуна грађанства и бивших ученика гимназије, тако да су многи морали остати у ходницима.

На освећењу водице и резању колача чинодејствовао је сам епископ г. др. Иринеј уз асистенцију присутних свештеника и ђакона. На јектенија одговарао је хор ученика нижих разреда мушке гимназије под управом професора г. Милутина Ружића. При резању колача учествовали су заменик директора г. др. Никола Продановић, ученик осмог разреда г. Милан Мршић и ученик првог разреда Милан Мандровић.

ГОВОР ДИРЕКТОРА Г. МАРИЋА

После обреда, професор г. Никола Продановић, у кратком говору поздравио је изасланика Њ. В. Краља, присутне званичне претставнике и остале госте. Затим је директор Непотпуне мушке гимназије г. Светислав Марић одржао подужи говор у коме је, између осталога, рекао:

— Дозволите ми, поштоване госпође и господо, да искористим ову прилику, па да проговорим неколико речи о једном питању које се не тиче само надлежних власти, него и самих новосадских грађана.

Као што и сами знате, Нови Сад је одувек уживао углед са својих школа. Наш град већ деценијама важио као школски град. Многи наши државници, књижевници, уметници, научници и угледни људи прошли су кроз новосадске школе и кроз ову гимназију. Због тога су наши стари поклањали школама велику пажњу и бринули се да Нови Сад, као школски град, остане увек на првом месту. Пре свих осталих градова Нови Сад је први имао све школске установе. Оне су подигнуте и одржаване материјалним жртвама појединаца, а те жртве нису биле мале. Стари Новосађани били су високе националне свести и са пуно разумевања за просвету.

Ако погледамо на стање после рата, видећемо да се у овоме правцу много штошта променило. Нови Сад је од рата на овамо удвостручио број својих становника, па је, према томе, удвостручен и број школске деце. А шта смо ми учинили за напредак наших школа? Да ли смо подигли довољан број школских зграда? Ако бацимо поглед унаоколо и мало дубље уђемо у ово питање видећемо, да су данашње школске зграде у Новом Саду просто недостојне, да се у њима деца просвећују.

И у време када Нови Сад на свим пољима културне и привредне делатности показује несумњиви прогрес, када се приређују успеле сточарске и пољопривредне изложбе, када се у Новом Саду одржавају значајне прославе и свечаности и отварају сликарске изложбе и приређују позоришне претставе, — ни питање школских зграда не би смело бити запостављено. То треба да буде брига свију нас. Школске зграде, са лепим великим просторијама, пуним сунца, светлости и простора, са свим потребним учионицама, претстављају данас главни и највећи просветни проблем Новог Сада. Позната је ствар да од човекова детињства зависи какав ће он бити у одраслијим, старијим годинама: конструктиван или не. Сваки од нас свим својим силама и својим положајем треба да да учини све како би наша деца имала што повољније услове и што веће могућности за нормалан и хигијенски развој у детињству, како би остали разборити, здрави и конструктивни чланови друштва. Када се зна да Нови Сад има све друго што имају и наши највећи културни центри, онда ни у погледу школских зграда не би смео да изостане.

Познато је да се богослужење може одржати и изван цркве, на сваком месту где се постави плаштаница. И поредо тога наш свет не сматра црквом ни једно такво место. Код свих је дубоко усађено уверење, да се ништа не може назвати црквом, ако нема иконостас, са лепим сликама, златним иконама, високим звоником и ако то није велика зграда, какве су обично цркве. Наша би жеља била, да се код наших грађана дубоко усади мисао да се ништа не може назвати школском зградом, ако то није лепа и велика зграда, са много великих и светлих простора, пуних сунца и ваздуха. Само тада ћемо моћи остварити оно, што ће бити од неоцењиве користи не сам за наше ученике, него и за читав наш народ.

Говор директора г. Марића био је поздрављен срдачним аплаузом. После тога је ученик осмог б) разреда г. Милан Мршић прочитао свој светосавски темат „Свети Сава, светосавски дух и данашња омладина“. На крају је г. др. Никола Продановић прочитао имена ученика, који су награђени за израђене светосавске темате новчаним наградама Бана Дунавске бановине, па је тиме ова традиционална и лепа свечаност била завршена.

Пошто се г. др. Продановић захвалио присутнима на пажњи, гости су послужени ђувечом.

Државна трговачка академија

Прослава св. Саве у Државној трговачкој академији била је ове године необично свечана и успела. Многобројни изасланици, као отмени гости, били су ове године у врло великом броју. После обављања сечења славског колача, које је обавио прота г. Алимпије Поповић, он је одржао пригодан говор.

Свечаност је почела у 10 часова и присуствовали су јој командант армије, дивизиски генерал г. Милорад Петровић, затим изасланик помоћника Бана г. Светислава Рајића, начелник Трговинског одељења г. Велимир Вујић, помоћник команданта Прве армиске области, дивизиски генерал г. Милан Плесничар, изасланик Новосадске општине г. Сава Вујић, претседник Трговинско-индустриске и занатске коморе г. Коста Миросављевић, претставници новосадског трговачког сталежа гг. Душан Зечевић, Никола Ганурџић и Сава Нишевић, претставник Удружења индустријалаца и Савеза пољопривредних удружења г. Јован Грковић и многе друге отмене личности из Новог Сада и унутрашњости. Домаћин славе био је г. Ђока Дунђерски, велепоседник и индустријалац.

Госте је у име наставничког већа поздравио професор г. Милорад Радоњић, који је одржао веома занимљиво предавање о животу и раду св. Саве. У извођењу музичких и рецитативних тачака учествовале су гђице Олив Ивија Катић, Милена Моч, Јованка Бартоловић, Зорица Неофитовић и ученик Фрања Шнајдер. Ђачки хор увежбао је г. Василије Григориев, хоровођа, и публика се, заиста, дивила лепом извођењу хорских песама.

Домаћин г. Ђока Дунђерски изразио је своје највеће задовољство и захвалио се учесницима свечаног програма и наставницима, који су уложили много труда и рада за успех ове приредбе.

Затим је професор г. Теодор Ђорђевић прочитао имена ученика и ученица који су добили награде за разне темате. За темат „Улога хотелијерства у развоју туризма“ награђени су ученици: Вера Јовановић, Слободан Станковић, Мирослав Јовановић и Зорица Неофитовић; за темат „Породица и школа“ ученици: Мирко Вишњички, Предраг Недељковић, Бранислав Летић и Милорад Скандарски; за темат „Улога Вука у изградњи националне културе“ ученици: Даница Ковачић, Алиса Каштихер, Милорад Живић и Драгутин Плесничар; за темат „Саобраћај и криза“ ученици: Вера Омаљев, Стеван Радвански и Павле Вујачић; за темат „Шта би требало предузети да се повећа штедња“ ученици: Иван Будисавић, Сава Љубојевић, Иванка Пејић и Фрања Шнајдер; за темат „Значај задруга за село“ ученици: Филип Волтритер, Милан Шикопарија, Катица Цонић и Бошко Грујић; за темат „Економске прилике у нашем Подунављу“ ученик Фрања Шнајдер; за темат „Морал у привредном животу“ ученици: Љубомир Бјелић, Вера Јовановић и Павле Вујачић; за темат „Улога банака у привредном развитку“ ученици Вера Јовановић, Фрања Шнајдер и Гаврa Кох.

Разне новосадске привредне и друге установе дале су новчане прилоге, који су подељени награђеним ученицима и ученицама.

Женска учитељска школа

На прослави св. Саве у Женској учитељској школи поред многобројне отмене публике примећени су командант армије дивизиски генерал г. Милорад Петровић, Њ. В. епископ бачки г. др. Иринеј Ћирић, начелник Просветног одељења Банске управе г. Милан Миличић, директор Женске реалне гимназије г. Стеван Марге тић ,управитељ Окружног уреда г. др. Јован Искруљев. Затим претставници разних хуманих и других удружења.

После отпеване државне химне, директор школе г. Анте Мучалов поздравио је присутне госте и обављено је сечење славског колача, које су обавили свештеник г. Стеван Ивановић са професорком гђом Станковић и ученицама Миром Мирјанин и Олгом Богојевац. Затим је гца Смиља Максимов прочитала свој рад, који је добио прву награду, „О заслугама св .Саве за српску културу и српску државну идеју.“ У извођењу програма суделовали су са рецитацијом гца Бојана Димитријевић, у музичким тачкама гце Ружица Милосављевић, Мирјана Вранић, Спасенија Цанић и Ковинка Шегуљев. Хором је управљала гђа Јелисавета Станковић, наставница музике, а ритмичку вежбу спремила је гца Вера Данеш, наставница гимнастике.

Средња техничка школа

У средњој техничкој школи приређена је на дан св. Саве лепа прослава коју су посетили, поред ђачких родитеља, наставничког хора и ученика, многобројни угледни грађани из Новог Сада. Од стране Банске управе присуствовао је инспектор Трговинско-индустриског одељења Банске управе г. Душан Поповић.

После сечења славског колача које је обавио прота г. Алимпије Поповић, директор г. Владимир Пауновић одржао је говор о значају дана. После извођења многобројних музичких и других тачака свечаног програма ,професор Средње техничке школе архитекта г. Милан Радин одржао је успело предавање о теми „Уређај и развој модерних градова.“

По завршетку свечаног програма служена је закуска гостима. После подне одржано је село.

Прослава Св. Саве у Државној женској гимназији

И у осталим средњим школама прослава св. Саве обављена је на најсвечанији начин.

У Државној женској гимназији свечаност је почела тачно у 9 часова резањем славског колача. Освећење је обавио прота г. Миливој Јовановић. Светосавској свечаности у Женској гимназији присуствовали су од стране Банске управе начелник г. Миличић и инспектор г. Павле Јевтић. Присуствовали су, поред тога, и претставници разних културних и хуманих друштава, као и велик број ђачких родитеља.

Свечаност је отворио директор гимназије г. Стеван Маргетић, а затим је о животу и раду св. Саве врло лепо говорила гца Мирослава Шећеров ,ученица осмог разреда. Рецитовали су, затим, гца Ана Каћански, ученица првог разреда и Теодора Плавшић, ученица петог разреда. О Кавуру, у вези са нашом историјом говорила је гца Даринка Марјановић, професор гимназије. Отпевана је после овога Светосавска химна.

ДРЖАВНА ЖЕНСКА ГРАЂАНСКА ШКОЛА

Светосавска свечаност овде је почела тачно у 10 часова. О дстране Банске управе као изасланик присуствовао је г. Стеван Сетенчић, референт за Грађанске школе, а поред тога и изасланици разних културних и хуманих друштава. О св. Сави говорила је гца Јованка Шовљанска, ученица четвртог разреда грађанске школе. Затим су расподељене награде Женске добротворне задруге 150 динара, гђе Вулко-Варађанин и бивше ученице Наталие Лазаревић. Свечаност је обављена, уз многобројно суделовање ђачких родитеља на најлепши начин.

ДРЖАВНА МУШКА ГРАЂАНСКА ШКОЛА

Свечаност је тачно почела у 8 часова резањем славског колача. После тога изведен је програм. Поздравни говор одржао је професор г. Павичевић. На програму је било укупно 13 тачака.

Овим свечаностима од стране Банске управе као изасланик присуствовао је референт за Грађанске школе г. Стева Сетенчић, затим командант армије г. Петровић и делегати разних културних и хуманих друштава.

У другом делу програма, рецитоване су разне песме, од којих су нарочито топло примљене рецитација М. Корманића, ученика четвртог разреда „Плава гробница“ од Бојића, затим „Шта се чује“ од Змаја г. Б. Будошан и „Смрт мајке Југовића“, које је рецитовао Грујић, ученик трећег разреда.

Прослава Св. Саве у Срем. карловачкој Богословији

Сремски Карловци, 28 јануара. — Као и увек слава богословије у Срем. Карловцима била је прослављена на веома свечан начин.

Прослава је започела Архијерејском литургијом, на којој је чинодејствовао викарни Епископ Моравички г. Платон.

По свршетку св. Литургије, обављено је у свечаној сали Гимназије резање колача и освећење кољива, после чега је професор богословије г. Вељко Зуцајић одржао говор о теми: „Улога српске православне цркве у ослобођењу и уједињењу.“ Хор ученика богословије отпевао је химну св. Сави ,после чега су прочитани извештаји о Фонду сиромашни хученика и извештај о награђеним светосавским тематима.

По подне у 16 часова одржана је у згради Семинара свечана седница ђачке дружине „Братство“, на којој је особито примећен леп говор г. Живојина Перишића, потпретседника дружине, богослова VI г. о значају и важности дружине и њеном упливу на васпитање богословске омладине.

У 20 часова хор ученика богословије одржао је веома успели Духовни концерат у свечаној сали гимназије, који је преносила и београдска радио станица. Најлепша тачка програма било је „Ниње отпушчајеши“ од руског композитора Строкина, где је соло-баритон певао Анастас Дахњенко, богослов VI год.

Т. Б.

Скратите своје досадно време кишовитим данима са ОРИОН радио апаратима. ГЕЛБ, Краља Петра II бр. 23.

Светосавска прослава на Правном факултету у Суботици

Г. др. Алекса Ивић говорио је о културном напретку Југославије

Суботица, 28 јануара. — Дан Св. Саве прослављен је и у Суботици на најсвечанији начин. У свима школама одржана је прослава са разним приредбама. Круна свечаности је била Светосавска прослава на Правном факултету где се искупила сва елита Суботице.

Њ. В. Краља заступао је на овој свечаности генерал г. Милош Николић. У име Краљевске владе присуствовао је сремски начелник г. др. Вељко Момировић.

На прослави и после сечења колача и певања мешовитог хора „Граничара“ одржао је врло леп говор декан факултета г. др. Алекса Ивић. Он је говорио о културном напретку Југославије.

После тога је саопштена одлука Професорског савета о додељивању награда за светосавске темате студената.

Краљеву награду од 2.000 дин. добио је г. Владислав Ковач, студент, родом из Сенте, по народности Мађар.

Награду Савеза набављачких задруга од 1.500 динара добили су гг. Љубомир Бабовић и Коломан Стипић.

Награду Трговачке и индустриске коморе у Новом Саду од 1.000 динара добио је г. Милорад Ботић, награду „Књегиње Зорке“ из Суботице од 500 динара г. Стева Гардашевић, награду Адвокатског удружења од 1.000 динара г. Радослав Пардон.

Награде Банске управе од 2.000 динара, Града Суботице од 2.000 динара и Добротворне задруге Српкиња од 500 динара Факултетски савет накнадно ће разделити.

Врло лепа свечаност је одржана сем тога у Мушкој гимназији где је гђа Иванка Јовановић, професорка одржала предавање под насловом: „Духовна физиономија сељака у приповеткама Милете Јовшића.“ Предавачица је са овом својом студијом пожњела велики успех.

У основној школи „Краљевића Андреја“ и „Краља Александра I“ такође су биле врло лепе свечаности.

Банска управа је и ове године наградила најбоље светосавске темате средњошколских ученика Дунавске бановине

Изјава инспектора г. Павла Јефтића

Као што је познато претпрошле године заменик Бана Дунавске бановине г. Светислав Рајић, на предлог Просветног одељења, у просветној делатности наше бановине завео је једну корисну новину. Наиме, тада је одлучено да се сваке године о св. Сави награђују темати ученика средњих школа Дунавске бановине и то из књижевне, националне и научне групе предмета.

Конкурс је расписан и ове године, и према предлогу комисије за преглед приспелих радова, Бановинска управа је донела одлуку:

да се награде: првом наградом у износу од 1000 динара **Милан К. Ђурић,** ученик осмог разреда реалне гимназије у Петровграду, за израђени писмени став из српскохрватске књижевности под насловом: Приказ светскога рата и његових последица у нашој послератној књижевности, који је предат под шифром „Тугован Веселиновић“.

Првом наградом у износу од 1000 динара, **Адам Ђармати,** ученик осмог разреда реалне гимназије у Сремским Карловцима за израђени писмени састав из физике под насловом: Основни закони механике и њени главни претставници, који је предат под шифром „Физис“.

Другом наградом у износу од 600 динара, **Славко Марјановић,** ученик седмог разреда реалне гимназије у Пожаревцу, за израђени писмени састав из физике под насловом: Основни закони механике и њени главни претставници, Цкоји је предат под шифром: „10. I. 1920“.

Трећом наградом у износу од 300 динара, **Бошко Русовац,** ученик осмог разреда реалне гимназије у Вршцу, за израђени писмени састав из Физике под насловом: Основни закони механике и њени главни претставници, који је предат под шифром „Истрајност“.

Првом наградом у износу од 1000 динара **Никола Голубић,** ученик осмог разреда реалне гимназије у Сремској Митровици, за израђени писмени састав из Природних наука, под насловом: Теорија наслеђа у биологији, који је предат под шифром Ник-а.

Другом наградом, у износу од 600 динара, **Борис Боротински,** ученик осмог разреда реалне гимназије у Сремским Карловцима, за израђени писмени састав из природних наука, под насловом: Теорија наслеђа у биологији, који је предат под шифром „Мелем“.

Трећом наградом у износу од 300 динара, **Милисав Николић,** ученик седмог разреда реалне гимназије у Пожаревцу за израђени писмени састав из природних наука под насловом: Теорија наслеђа у биологији, који је предат под шифром „За природне науке“.

Поводом додељивања ових награда, обратили смо се инспектору Банске управе професору г. Павлу Јефтићу, који је био љубазан да нам о значају награђивања светосавских темата наших средњошколских ученика да следећу изјаву:

— Да би се код ученика реалних гимназија побудио јачи интерес за науку, књижевност и уметност и да би им се што више развиле способности за самостлаан рад на томе пољу, у својству в. д. начелника Просветног одељења сам предложио а заменик Бана г. Светислав Рајић, врло радо прихватио, да Кр. банска управа расписује конкурс за награду Бана Дунавске бановине о Светом Сави.

Ово је друга година како се конкурс расписује. Прошле године су се радили писмени састави из националне групе предмета, ове пак године из научне групе предмета. Но, како је постао обичај да се о Св. Сави увек ради по гдекоја тема из националне књиж. и историје, поред тема из научне групе предмета, расписана је и једна тема из књижевности.

Бански оцењивачки одбор састављен од професора овд. средњих школа а одређен одлуком г. заменика Бана, под мојим претседањем предложио је за конкурс из књижевности тему: Приказ светског рата и његових последица у нашој послератној књижевности; из физике: Основни закони механике и њени главни претставници и из природних наука: Теорија наслеђа у биологији. Као што се види, колико је тема из књиж. обимна (прочитати сву литературу о рату) толико су друге две теме стручне и научне. Свака тема има три награде: по 1000 дин., 600 дин. и 300 дин. У свему има 9 награда.

За конкурс је код ученика био велики интерес. Из потпуних средњих школа колико их на територији наше бановине узело је учешћа на конкурсу 10 средњих школа. Било их је и више, само част. савети појединих школа нису их послали на конкурс. Оно што пада у очи, кад се прочитају израђени темати ове године, то је да су по квалитету далеко бољи, а по квантитету далеко већи. Међу приспелим радовима било је састава који показују лепу културу и солидну спрему, а било их је и таквих који задивљују интелигенцијом и вештом употребом научних метода. Треба рачунати и са том фактом, да се неки предмети (физика и прир. науке) предају сам оу неким разредима, па ученицима смета известан прекид. Па ипак рекао сам баш радови из тих научних предмета одају њихову спрему.

Комисија је узела у разматрање 25 приспелих радова, па је предложила г. Бану за награду радове које сте горе навели.

Из књижевности је приспело најмање радова, а и оно што је стигло није одговарало мерилу. Но састав награђен првом наградом заслужује нарочиту пажњу. Састав ће бити штампан у „Књижевно-привредном прегледу“ Дунавске бановине.

Данашњи програми у биоскопима

ЛУКСОР

5-7-9 час

Шлагер оперета

ЉУБАВНИ ПУК

ЛЕО СЛЕЗАК, ИДА ВИСТ, МАРИЈА АНДЕРГАСТ

APOLLO

5, 7, 9 час

Реституција

РОБЕРТ ТАЈЛОР

ODEON

5, 7, 9 час

Два сирочета

грех забрањене љубави

URANIA

5-7.15-9.15 час

Премијера

Побуна у Мароку

Напети филм новог и великог стила

РЕКС

5-7-9 час

ТАЈФУН

Цели филм колорисан

ОСКАР ХОМОЛКА

Ухваћен је злогласни разбојник Лајчо Немет

Суботица, 28 јануара. — Злогласни разбојник Лајчо Немет спроведен је данас из Србобрана, где је јуче ухапшен, у суботички судски затвор. Он је спроведен под јаком стражом и затворен је у засебну ћелију где га добро чувају да не би поново побегао. Када су га затворили у ћелију, рекао је:

— Нисам дуго уживао златну слободу. Ко зна, хоћу ли се жив вратити у слободу?

Жандармерија је саслушала Немета и спровела истрагу.

Немет је долазио из Тополе у Србобран, Одмах је хтео да се врати, али једва је пошао неколико корака, створила се пред њим жандармериска патрола. Немет је покушао да побегне, па је трчао преко ораница. Жандарми нису могли да га следе по тешком терену. Жандарми су наишли на сељачка кола па су на колима гонили Немета, који је избезумљено јурио. Када је стигао до реке Криваје бацио се у воду и препливао на другу страну. Видевши да су му жандарми у стопама, Немет је извадио свој револвер и позвао жандарме да се удаље иначе ће их убити. Жандарми нису изгубили хладнокрвност. Немет се изненадно предао метнивши револвер у џеп.

Узет на саслушање Немет је данас признао не само да је похарао стан велепоседника Лелбаха у Рогатици и из пробушене гвоздене касе узео 36.000 динара, већ и то да је извршио још две провале у банке. Пробушио је 4 Вертхајмове касе у филијали Опште привредне банке у Бачкој Тополи, но уместо новца, нашао је у њима књиге и само 40 динара. Пету касу, у којој је био новац, већ није могао да отвори.

Немет признаје сва дела, али их улепшава разним изговорима.

СПРЕЧАВАЊЕ ПРЕЛАЗА НАШАШЕ ЗЕМЉЕ У ТУЂИНСКЕ И СПЕКУЛАНТСКЕ РУКЕ

Савези аграрних заједница из целе земље траже да држава а гарантује дугорочне зајмове за откуп наше земље

Предлаже се да зајмове са камаматом од највише 4 од сто даје Поштанска штедионица а да евентуалну разлику у каматаатама плати Министарство пољопривреде из свога буџета или ли из Колонизационог фонда

Као што смо већ јавили, у просторијама Савеза аграрних заједница у Новом Саду одржана је конференција Савезавеза аграрних заједница — задруга, из целе земље, којој једино нису присуоисуствовали претставници аграрног задругарства из Јужне Србије. По завршеноп еној дискусији израђени су закључци, на основу сугестије појединих говорнворника и реферата г. Марина Главине, управника новосадског Савеза аграрниарних заједница.

С обзиром на националну, привредну иту и задругарску важност колонизације и аграрног задругарства, како за Војводјводину, тако и за Јужну Србију, умолили смо управника г. Главину да нам сам стави извесне податке на расположење.

ДОСАДАШЊЕ МЕРЕ

Према реферату г. Главине, који је изнео мере које је Краљевска влада досада спровела својом интенцијом да се до краја 1938 године дефинитивно реши питање ликвидације аграрне реформе, затим делимични отпис дугова из државног кредита, знатно је побољшано стање колониста и аграрних интересената. Поред тога, напомиње се да је донета и Уредба о заштити земљорадника, која је обухватила и многе колонисте и аграрне интересенте. Доношењем и спровођењем у дело наведених закона и уредаба, аграрно задругарство, са својим чланством, дошло је у други положај, али је стављено и пред нове задатке. Они се могу резимирати у следећем: 1) да се што боље спроведе аграрна реформа, која би не само обезбедила напредак колониста и аграрних интересената, већ и напредак самих колонија; 2) да се доврши дело колонизације, и да се новим колонистима безусловно обезбеди кров над главом и потребни живи и мртви инвентар и 3) да се аграрном задругарству омогући опстанак и развитак у интересу националне колонизације.

Нарочито се подвлачи да је Законом о ликвидацији аграрне реформе, чијим је параграфом 77 стављена забрана отуђења од десет година, наша држава одлучно стала на становиште да аграрни насељеници морају очувати добивену земљу у интересу саме аграрне сиротиње, а нарочито у националном интересу најугроженијих крајева Војводине и у Јужној Србији. Држава хоће да спречи продају аграрне земље, а нарочито да спречи да та аграрна земља дође у руке анационалних елемената, јер је свесна да је, у крајњој линији, господар онај, који има у поседу земљу. Мада је држава поменутом одродбом одлучно хтела да спречи недозвољену трговину и прелаз аграрне земље у стране руке, та законска одредба, нажалост, није постигла своју сврху, јер су велики комплекси аграрне земље (као што је познато и из низа написа у „Дану" већ прешла у руке страног елемента, или у руке разних спекуланата, који су куповали аграрну земљу да би је сада уз бољу цену препродали. Непобитна је чињеница да се аграрна земља увелико продаје.

ИЗИГРАВАЊЕ ЗАКОНА

Има, чак, и много случајева да су аграрне земље добили они који нису ни кадри, ни вољни да је обрађују. Специјално овакви увек налазе пута и начина да изигравају закон, да земљу „арендирају", и да је под разним изигравањем закона продају. Констатовано је да највише продају земљу аграрни интересенти, а има много случајева — нарочито у последње време — да — да и колонисти продају земљу.

Акс Ако се дозволи да се у те колоније увучеувуче известан број анационалног елементамента, прети опасност да пропадне велико лико дело националне колонизације, и да ода остану безуспешни сви напори и све све жртве државе. Томе великом нацинационалном и привредном злу треба одлучеолучно ставити на пут.

Из Из досадашње праксе констатовало се дде да се не може у потпуности спречити ити да аграрни насељеници, специјалноално они који нису кадри да задрже добиобивену земљу, ту земљу не продају. Ау. Али се може и мора учинити све да тда та аграрна земља не дође у руке странтраног елемента, већ нашег народа, специпецијално у руке наших добрих аграрниарних интересената и колониста.

Д ДУГОРОЧНИ ЗАЈАМ У УЗ ДРЖАВНУ ГАРАНЦИЈУ

С С обзиром да Министарство пољопривврпривреде, ни уз најбољу вољу, није у мо могућности да стави на расположењесење сва потребна сретства, предлаже ске се једна друга могућност, а то је да да држава да гарантију до извесне свотевоте за Савезе аграрних заједница — задруадруге за дугорочне зајмове уз државну гау гарантију по ниској каматној стопи, која оја не би смела ниуком случају бити веи већа од 4 од сто да би је сирромашнашни колонисти и аграрни интересентиенти могли поднети. Ови зајмови покрилирили би се хипотекама на купљено земљемљиште, и на тај начин државна гаранрантија не би дошла у питање.

У еУ вези с овом сугестијом износи се гледиедиште да би најбоље било када би та тај зајам, уз државну гарантију, дала ла Савезима аграрних заједница Поштанстанска штедионица, јер би она једина на могла да тај зајам да уз каматну стопуопу од 3 од сто, као што га и даје осталталим задружним установама, које су се своје земљорадничке дугове предале ле Привилегованој аграрној банци.

АкоАко Поштанска штедионица не би би ла у у могућности да одобри овај зајам, предлледлаже се да Министарство пољопривврпривреде, или редовним буџетом или из пр прихода Колонизационог фонда, разлику ику за камате изнад 4 од сто надокнадинади. Савези би тај зајам, примљен од дд државних новчаних завода, уз државнуавну гарантију, употребили искључиво ово за давање дугорочних или средњорочрочних позајмица својим напреднијим чм члановима — аграрним интересентима ма — а нарочито напреднијим колонисонистима, који би купили мање површиншине аграрне земље. Само на тај начин,чин, сматра се, помогло би се ефикасномном спровођењу националне колонизацизације и неоспорна национализација угр угрожених крајева у држави.

О ОДНОСИ СА П. А. Б.-ОМ

ДалДаље се у реферату истиче да су се Савезвези више пута обраћали Привилегованој аграрној банци и молили да прими за своје нове дужнике оне колонисте и аграрне интересенте, који купе аграрну земљу на којој лежи хипотека у њену корист, на онај износ који аграрни надељеник има да плати држави преко ПАБ-а у року од 30 година, а са 5 од сто камате. Овде се поново истиче да ПАБ не би ништа губила, јер би нови купац наставио са плаћањем ануитета, а хипотека би и надаље остала до дефинитивне исплате дуга. Национална колонизација би на тај начин помогла сиромашним аграрним интересентима да лакше докупе још по које јутро аграрне земље и повећају тако свој мали посед, што им је неопходно потребно када се зна да колонисти имају велики број деце.

То су, углавном, елементи реферата, који су унети и у закључак, чије су остале тачке следеће:

Предвиђену цену у Закону о ликвидацији аграрне реформе треба смањити на онај износ, који би без већих потреса могли аграрни насељеници да отплаћују.

Уредбом треба обезбедити колонијама потребне пашњаци које би искоришћавали сви колонисти, и спречити отуђење или поделу тих пашњака.

Аграрном задругарству одобрити нове кредите из Колонизационог фонда у оном износу, колико стварно износе њихови дугови после извршеног отписа, а које би кредите аграрно задругарство вратило Колонизационом фонду у року предвиђеном у Закону о позајмицама.

Новим колонистима обезбедити потребне кредите за подизање кућа и набавку најпотребнијег живог и мртвог инвентара.

Умолити надлежне Банске управе, да помогну колоније при набавци пољопривредних справа и алата, оплемењене стоке, семена и садница.

—о—

Нови прилози за подизање Соколског дома у Тителу

Тител, 28 јануара. — Соколском друштву у Тителу дали су прилоге за подизање Соколског дома следећи: по 1.500 динара приложили су: г. Ђорђе Жакић, Ратарска читаоница у Тителу; по 1.000 дин.: гг. Живко Бешлин, Младен Јањић и Душан Радин; по 500 дин.: гг. Јован Петровић, Бранко Чавић; по 300 дин.: Виктор Зита, Стеван Јанковић; по 200 дин.: Димитрије Лазић, Урош Илијин; по 150 дин.: Љубомир Вичевић; по 100 дин.: Мих. Кнежевић, Лудвиг Сабонаји, Лудвиг Пасабанда, Матилда Лазић, Олгица Лазић, Ната Лазић; по 50 дин.: Марко Живков, Урош Крунић, Миле Лопац и Јакоб Вајман. За зидање дома досада је прикупљено свега 31.301,25 дин. *(Дан)*

—о—

ЛИЧНЕ ВЕСТИ

Докторирао. — Г. Димитрије Атанацковић, син гђе Ане и г. др. Паје Атанацковића, среског лекара у Земуну докторирао је са одличним успехом на Медицинском факултету у Београду.

ТУРИСТИЧКЕ ВЕСТИ

ФЕБРУАРСКИ ИЗЛЕТ У БУДИМПЕШТУ

Путник у Новом Саду, у сарадњи са Путником у Београду, и сагласно са надлежним властима, приређу је у времену од 17—22 фебруара о. г. излет посебним возом у Будимпешту.

Овај излет има реципрочан карактер, на основу споразума између наших железница и Мађарске.

Путовање се колективном путном исправом, на основу личних полицијских уверења. Уверење о плаћеној порези није потребно.

Цене вожње износи од Београда до Будимпеште и натраг у трећој класи 250, а у другој класи 345 дин, а од Новог Сада до Будимпеште и натраг о трећој класи 220, а у другој класи 300 динара.

Пријаве за учествовање примају се код свих бироа Путник и месних организација Друштва Фрушка Гора.

ДРУШТВЕНО ПУТОВАЊЕ ПОСЕБНИМ ВОЗОМ ЗА ЛАЈПЦИГ

За посету пролетњег лајпцишког сајма Путник у Новом Саду организује друштвено путовање посебним возом у Лајпциг у међувремену од 5 до 13 марта о. г. У повратку из Лајпцига посетиће се и Велесајам у Прагу који почиње 11 марта о. г. Из Лајпцига моћиће учесници предузети и појединачна путовања у разне крајеве Немачке, са повластицом од 60 од сто. Цена вожње до Лајпцига и натраг износи 660 дин. у трећој класи и 870 динара у другој класи.

Учесници овог излета путоваће колективном путном исправом.

Пријаве за учествовање примају сви бирои Путник у земљи, као и месне организације Друштва Фрушка Гора.

Бачко пољопривредно удружење ради на повишењу цена шећерне репе

Сомбор, 28 јануара. — Бачко пољопривредно удружење преговара већ неколико дана о могућности повишења цене шећерне репе, на тај начин, што би се према калкулацији могло произвођачима место досадашње цене платити 5 и по кг неопорезованог шећера за 100 кг репе. Данашња цена шећерне репе не задовољава произвођаче, јер не покрива производне трошкове. Шећерна репа захтева велике радне снаге ј она зато претставља осим произвођачког интереса и социјални интерес ових крајева. Шећеране досада нису показале вољу за повишење цене шећерне репе. То је приморало Управу Бачко гпољопривредног удружења, да се на други начин постара о повишењу цене. За кратко време ће поменуто удружење одржати широку анкету својих чланова произвођача шећерне репе, у интересу повишења цене репи и стварања извесне независности од воље шећерниф фабрика.

Siera радио је савршенство. Продаје и на отплату — „ЛУКС“ РАДИО Марко Дослер, Нови Сад, Краља Александра 24.

Роман „Дана“

Злочин у санаторијуму

од Марсела Верлоња

5

Комесар Лакош се насмејао и рекао:

— Ви, Леблане, имате бујну машту! Та ваша теорија о прозору ми некако чудно звучи. Како је убица др. Ламера могао споља, из парка санаторијума ,да отвори прозор и баци убилачку стрелицу на првог асистента др. Жилбера. Колико је мени познато прозори се у целом свету отварају изнутра!

— Ваша иронија није оправдана, господине комесаре, приметио је мирно детектив Леблан. Ви ме нисте питали, да ли је тај прозор на северној страни операционе сале, према парку санаторума, уопште био затворен и пре убиства др. Ламера и за време вашег саслушања санаторијумског директора и персонала, који се у тренутку убиства налазио у сали?

— Како то мислите, Леблане?

— Прозор је био само притворен. И сигуран сам да га је нека тајанствена рука споља, из парка, притворила, док сте ви вршили саслушање. Убица се вратио на лице места, да отклони један важан доказ за истрагу и да још више оптерети оне, који су били у сали за време убиства. У истини, убица др. Ламера ,је кроз отворен прозор бацио своју отровну стрелицу и ова је сигурно погодила своју жртву.

— Ваша теорија није лоша, одвратио је Лакош. Али то може бити и нетачно. Можда је неко од санаторијумске послуге, из аљкавости, после спремања сале пре операције, оставио, још изјутра, притворен прозор...

— Не бих рекао! одлучно је одвратио Леблан. Погледајте само оно тамо, ону малу црну тачкицу на зиду, тачно преко пута од прозора!

Лакош је изненађен овом примедбом детектива Леблана ,окренуо главу према јужном зиду операционе сале и сам ,је видео нешто мало, црно на белом зиду.

Обоје су пришли ближе зиду и Лакош је узвикнуо:

— Стрелица! Иста стрелица, каква је нађена у потиљку убијеног др. Ламера! Шта то опет има да значи?

Леблан је извукао из зида стрелицу, веома опрезно да се не би дотакао опасног отрова. Затим је рекао:

— Имате право! То је верна копија оне прве стрелице, која је изазвала напрасну смрт др .Ламера.

— Шта ви кажете на ово?

— Ствар је и сувише јасна, господине комесаре! Убица ,је први пут пустио стрелицу и није погодио др. Ламера ,иако ,је, претпостављам са сигурношћу, одличан и вешт стрелац. Стрелица се ,забола у зид. Друга стрела није промашила циљ!

— Тачно ,је! Ви сте, Леблане, генијални! Штета ,је само, што ,је стрелица и сувише мала и танка и што се на њој не могу видети отисци прстију убице. То би био најважнији доказ у овој толико замршеној криминалној афери.

— За отиске прстију препустите ствар мени, комесаре. Ја ћу у року од 24 часа бити у поседу отисака прстију убице др. Ламера!

Лако шје зачуђеним погледом одмерио детектива.

— Ви сте велики оптимиста, драги пријатељу! И не познајете убицу и већ смело претпостављате, да ћете за један дан имати његове отиске прстију! Ја то не разумем. Стари и искусан сам криминалиста, али ово што сте ми малочас рекли, личи ми на хвалисање неког детектива из романа Едгара Волеса!

— Не хвалим се, господине комесаре. Увек сам био реалиста и скроман. Говорим на основу чињеница.

— Какве су то чињенице?

— Ствар није нимало замршена. На фиоли у којој се налазио отров којим ,је убијен др. Ламер, а који ,је нађен у соби др. Табуа, има неких отисака прстију. То су прсти убице, нема сумње. Фотографисаћемо их и проучити. Можда ћемо доћи тако до важних закључака.

— А јесте ли сигурни да ,је у фиоли био баш тај отров?

— Сигуран сам. Студирао сам дуж евремена хемију и сравнио сам отров на стрелици и капљице из фиоле, то није био тежак посао, и лако сам утврдио, да се ради о једном истом отрову.

— Али шта ћете рећи, ако се на фиоли нађу два или више отисака од разних личности?

УБИЦА ЈЕ У САНАТОРИУМУ

Леблан се осмехнуо и рекао убедљивим гласом:

— То би само потврдило моју теорију о убици. Тада би, вероватно, похватао и његове саучеснике, помагаче или чак и његовог инспиратора.

— Ништа не разумем од свега тога!

— Препустите ствар мени, господине комесаре. Прегледаћу и притворени прозор, споља. И тамо ,је убица морао оставити своје отиске прстију.

Лакош се предао Леблану. Морао ,је да призна, да ,је овај генијални детектив заиста проницљив и вешт у свом фаху. Доказ за то пружали су његови безбројни успеси у блиској прошлости ,када му ,је полазило за руком, да похвата већи број најопаснијих париских гангстера и апаша.

— Препуштам вама да водите истрагу у ствари убиства др. Ламера, рекао ,је одмахујући руком комесар Лакош. Видим да сте ви позванији за тај тежак и замршен проблем, него ја. Али ипак вас молим, да у току вашег трагања будете стално самном у вези. Знате, то ,је потребно због тога, што вам ,ја могу ставити на располагање целокупни полициски апарат, ако то буде потребно.

Хвала вам на поверењу, господине Лакош! Ја ћу се старати да оправдам ваше поверење. Убица се налази у санаторијуму, али није међу онима које смо ми данас осумњичили.

— Не разумем...

— Убица се не налази међу персоналом санаторијума, него међу самим болесницима! сигурним гласом рекао ,је детектив Леблан.

— То значи, да др. Жилбер, његов други асистент др. Табу, и болничарке Жермена Бинар и Мари Годенар ,не долазе у обзир као убице?

— Наставиће се —

ЛИСТАК „ДАНА“

Љубомора због Мике

Ст. Станиславска

Лепа и кокетна гђа Мара седела ,је код своје пријатељице младе гђе Мирјане. Испред њих пружао се диван изглед на Дунав и Саву.

Седеле су на тераси, било ,је дивно пролетње време и Београд ,је врио испод њих. Пиле су чај и јадале се ,једна другој. Г-ђа Мара ,је рекла да ,је страшно несрећна, јер ,је муж занемарује све више и није више толико љубазан према њој, као раније.

— Мој муж ме из дана у дан све више игнорише. Раније ми ,је говорио: „Срдашце моје!“ Пре извесног времена ми ,је осорно казао: „Женице“, а данас ми се обраћа са „Маро!“ Не могу да издржим више његову равнодушност, нимало није пажљив према мени. Помози ми, Мирјано, дај ми савета, шта да радим?

Мирјана се осмехивала.

— Ту помаже само ,један лек: мораш га навести да буде љубоморан на тебе! То није тешко. И мој муж ,је ,једно време био исто тако нељубазан, па чак и груб према мени. И излечила сам га! Једног дана, када се због неке ситнице дочепао самном и почео да псује, ,ја сам му рекла: „Мика ми то никада не би рекао“. Други пут критиковао ,је моју модерну фризуру, а ,ја сам му добацила: „Мика налази да ,је то дивна фризура!“ После тога ,је мој муж почео да сумња, љубомора га ,је ,ела. Био ,је уверен да тај Мика заиста постоји и да би лако могао могао ,њега да истисне из мога срца. Мучио се дуго љубомором и најзад ,је капитулирао. Постао ,је мек као памук. И нежан и добар и издашан. Покушај и ти, Маро, са том методом!

Г-ђа Мара ,је прихватила савет своје пријатељице. И следећих дана између ,ње и ,њеног мужа развијали су се слични диалози, као и између Мирјане и ,њеног мужа раније. Г-ђа Мара би рекла своме мужу:

— Мика ,је симпатичнији, много финији него ти! Прави центлмен! Он се заноси мојим ,елима! Он хвали мој укус у одевању... А ти, Ђоко, све презиреш!

Такви разговори вођени су неколико дана. Једног дана дошла ,је г-ђа Мара опет својој пријатељици г-ђи Мирјани. Очајно ,је изгледала. Скоро плачућим гласом ,јој се жалила:

— Помисли, Мирјано, твоја опробана метода код мога мужа није опалила! Он ми пребацује да сам му постала неверна, да га варам са тим Миком и јуче ми ,је предложио, да се разведемо да бих се могла да удам за Мику. Замисли, како ,је дрзак! Ни трага љубоморе код ,њега... Гори ,је још него раније....

Мирјана ,је сажаљиво погледала г-ђу Мару. Затим ,је рекла:

— За љубав према мужу треба све учинити и издржати. Ја се нисам ни данас одрекла Мике ,иако ,је мој муж сада опет идеалан супруг.

— Како то говориш, Мирјано? зачуђено ,је упитала г-ђа Мара. Како си се могла одрећи човека, који ,није постојао уопште, само у твојој машти?...

Мирјана се слатко насмејала.

— А зар твој Мика, са којим изазиваш љубомору код твог Ђоке, заиста не постоји?

— Не, збуњено ,је одговорила г-ђа Мара.

— Видиш, слатка моја, мој Мика постоји, то ,је човек од крви и меса... Дабоме! Постарај се и ти да машту претвориш у стварност и да нађеш правог Мику! Тек онда ће омекшати твој муж и постати заиста идеалан муж...

СПОРТ

ЛАКА А АТЛЕТИКА

У Суботици је основан први лакоатлетски клуб

Нови клуб има око 80 атлетичајчара

Суботица, 28 јануара. — Давнашња потреба Суботице, један чисто лакоатлетски клуб, најзад је остварена. Новооснован суботички лакоатлетски клуб (СЛАК) одржао је већ и прву оснивачку скупштину. Досада је лака атлетика у Суботици упражњавана једино у оквиру ногометних клубова, који су држали лакоатлетске секције, али ни они нису овој лепој спортској грани поклањали довољно пажње, нити су хтели нешто придонети и у материјалном погледу да би се лака атлетика у Суботици подигла на што достојнију висину.

Управо из ових разлога лака атлетика у Суботици није показивала нарочите резултате, нити је међу суботичком публиком могла стећи ону популарност, коју као једна од најлепших спортских грана свакако заслужује.

Највише заслуга око организовања, односно оснивања Суботичког лакоатлетског клуба имају гг. Марко и Антун Острогонац и Ернест Тили. Њиховом заслугом је скупљено око 80 лакоатлетичара и пријатеља лаке атлетике, па је основан клуб који је пре кратког времена одржао и своју оснивачку скупштину. На тој скупштини примљена су клупска правила, па је са циљем друштва упознао чланство адвокат г. Стјепан Дољанин. После тога изабрана је прва управа клуба у коју су ушли: претседник г. Стјепан Дољанин, потпретседник г. др. Ернест Балог, пословни претседник г. Тибор Неверкла, пословни потпретседник г. Јосип Рузман, први секретар г. Марко Острогонац, други секретар г. Мирослав Штемер, први благајник г. Карло Варга, други благајник г. Андрија Ивковић, перовођа г. Валтер Филиповић и економ Ернест Тили. Управни одбор састављен је овако: гг. Светислав Влашкалић, Мирко Симић, Фрањо Пејић, Стјепан Марковић, Милан Соколић, Фрањо Фишер, Антун Острогонац, Ђорђе Илијин. У надзорни одбор: гг. Андрија Лањи, Јосип Сенти, Кирти Јакобчић.

После избора управе новоизабрани претседетседник г. Дољанин говорио је о раду клуба, нагласивши да ће он сарађивати са лакоатлетским секцијама суботичких клубова, јер се спорт може негговати и доносити резултате само уз поштену и спортску конкуренцију т. ј. такмичењем.

У клубу су зачлањени већином студенти, ђаци, радници и ђаци. Засада је највећа тешкоћа што клуб нема погодан терен. До пролећа ће се вероватно тај недостатак уклонити, јер СЛАК намерава да уреди један терен на игралишту овдашњег ногометног клуба САНД, уз малу помоћ тога клуба.

Суботичка спортска јавност, нарочито пријатељи лаке атлетике, очекују много од овога клуба. Надају се да ће он одгојити добре лакоатлетичаре и да ће популарисати лаку атлетику у Суботици онако како она то заслужује.

Раднички и Макаби играју у недељу пријатељску утакмицу

Управе Радничког и Макабија споразумеле су се да њихови први тимови одиграју у недељу, 30 о. м. на игралишту „Карађорђе", једну пријатељску утакмицу. Почетак утакмице биће тачно у пола 3 часа. Од пола 2 часа после подне, у предигри, играће подмлатци истих клубова.

Оба тима у последње време показала су добру форму а и Раднички и Макаби појачани су са неким новајлијама. Судећи по свему сусрет између ових клубова биће жив, занимљив и на достојном спортском нивоу.

РАСПОРЕД ПРОЛЕЋНОГ ПРВЕНСТВА У ПЕТРОВГРАДУ

Петровград, 28 јануара. — На последњој седници Пословног одбора Пнп-а извршен је распоред прворазредних првенствених утакмица у Петровграду. Решено је да првенство почне 20 фебруара, а да се заврши 7 априла. Према томе, остаће још увек довољно времена да прва екипа петровградске групе Пнп-а узме учешћа у финалним утакмицама за првенство пот савеза.

Према извршеном жребу, распоред изгледа овако:

20 фебруара, на игралишту Жск-а: Жск — Борац;

27 фебруара, на игралишту Борца: Швебише — Раднички; Обилић — Војводина;

6 марта, на игралишту Жск-а: Жск — Швебише, Обилић — Раднички;

13 марта, на игралишту Обилића: Обилић — Швебише, Борац — Војводина;

20 марта, на игралишту Борца: Жск — Војводина, Борац — Обилић;

27 марта, на игралишту Обилића: Борац — Раднички, Обилић — Жск;

3 априла, на игралишту Жск-а: Жск — Раднички, Војводина — Швебише;

7 априла, на игралишту Борца: Борац — Швебише, Војводина — Раднички.

На једној од идућих седница Пословног одбора Пнп-а биће извршен распоред утакмица и у осталим групама, кикиндској, вршачкој и панчевачкој групи.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

„Радничка заштита", социјално политичка ревија и службени гласник Средњег уреда за осигурање радника, број 12. Ових дана изишао је 12 број „Радничке заштите" посвећен проширењу пензионог осигурања службеника на целу државу. Овај број доноси између осталог изјаву г. Министра социјалне политике и народног здравља о проширењу пензионог осигурања службеника на целу државу, а поред тога још и следеће интересантне чланке: Матјашић Радован: Организација пензионог осигурања службеника са гледишта радничког осигурања. — Визјак Алберт: Намештеничко пензионо осигурање у односу према радничком осигурању за случај изнемоглости, старости и смрти. Хаберле Бранимир: Развитак и рад досадашње организације пензионог осигурања приватних намештеника у Југославији. — Матјашић Радован: Пензиони фонд приватних предузећа и обавезно пензионо осигурање службеника. — Визјак Алберт: Приватно осигурање и приватни пензиони фондови у односу према законском пензионом осигурању приватних намештеника. — Јеремић М. Душан: Тринаеста Међународна конференција рада. Хаберле Бранимир: Радништво бановинских седишта. — Поред тога ова ревија доноси још читав низ чланака из подручја судске праксе и преглед књига.

Молимо се ц. претплатници „ДАНА" који ни нису извршили дужну претплату, да да то изволе што пре учинити путем ног послатих чековних уплатница.

Уплатницу треба читко испунити из бр. 58.. 58.460 нашег чековног рачуна са назнаком да ли је нови или стари претплатитник.

Уколико је који од цен. претплатника на изгубио уплатницу може је добити и код саме поште уз цену од 2 дин. ра.

Лицитације и набавке

Новосадска комора саопштава:

Команда базе речне флотиле у Новом Саду одржаће на дан 17 фебруара јавну усмену лицитацију за продају старог моторног чамца. Бр. 15.049/1937.

ОГЛАС

за узимање под закуп просторија за смештај Поткивачке школе у Н. Саду

Краљевска банска управа у Новом Саду у смислу тач. 1 чл. 86, 89 и 94 Закона о државном рачуноводству **одржаће дана 12 фебруара 1938 године у 11 часова пре подне у Економату (Змај Јове Јовановића 15)** прву непосредну писмену погодбу, у скраћеном року, за узимање под једногодишњи закуп зграде, са потребним бројем просторија за смештај Поткивачке школе у Новом Саду.

Закуп траје од 1 априла 1938 до 31 марта 1939 године.

Предрачунска сума је Динара 48.000 за једну годину.

Кауција од Динара 5.000 у готовом новцу или у вредносним хартијама, по номиналној вредности, има се положити до 10 часова одређеног дана за погодбу на благајни Дунавске бановине.

Понуде таксиране са Динара 10 у бановинским таксеним маркама имају се у затвореном завоју на коме треба навести: „Понуда за издавање под закуп просторија за смештај Поткивачке школе у Новом Саду од понуђача Н. Н." — предати претседнику комисије најдаље до часа погодбе.

У случају да прва погодба не успе одржаће се 22 фебруара друга, а ако и ова не успе одржаће се трећа 4 марта 1938 године на истом месту, у исто време и под истим условима, такође у скраћеном року.

Услови и остала обавештења могу се добити код Економата за време званичних часова.

Из канцеларије Економата Краљевске банске управе у Новом Саду I бр. 1286 од 18 јануара 1938 године.

ЦЕНОВНИК ОГЛАСА „ДАНА"

Страна има 4 ступца. Ширина стране је . . . 24 см.
Ширина једног ступца је 6 см.

ЦЕНЕ ОГЛАСА;

1. Цела страна дин. 1700.— са држ. порезом дин. 1740.—
2. Пола стране „ 850.— „ „ „ „ 890.—
3. 1/4 „ „ 425.— „ „ „ „ 445.—
4. На страни текста 1 см. . . . . „ 18.—
5. На огласној страни 1 см. . . . . „ 12.50

МАЛИ ОГЛАСИ:

1. Тражња службе до 10 речи . . . . „ 5.—
   свака даља реч . . . . . „ 0.50
2. Остали мали огласи до 10 речи . . . „ 10.—
   свака даља реч . . . . . „ 1.—

БЕЛЕШКЕ И НОТИЦЕ:

Личне вести, свечари, помени, венчања, веридбе до 10 речи . . . . . „ 15.—
свака даља реч . . . . . „ 1.—

ДРАЖБЕНИ ОГЛАСИ:

А) о продаји покретнине: до 12 см. . „ 90.—
Б) о продаји некретнине: до 12 см. . „ 90.—
од 13 до 20 см. . „ 120.—
од 21 до 25 см. . „ 160.—
преко 25 см. . „ 220.—

Осим горњих цена огласивач плаћа државни порез према величини огласа.

НОВОСАДСКИ ЖИВОТ

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен је од 11—12 часова.

РЕСТОРАН ХОТЕЛА „КРАЉИЦА МАРИЈА“ свако вече дансинг. Свира Новосађанима најомиљенији џаз-оркестар „Русијан“. Директор Марковић.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

од 22 до 28 јануара

Кр. Дворска апотека Мр. Ст. Д. Поповића, Краља Петра II (Футошка) 124. Телефон 33-74.

Апотека Попић, Николе Пашића 13. (телефон 23-79).

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Кнез Милош“ Ш. Д. Б. НОВИ САД Трифковићев трг 3-I. Телефон 20—20 и 82—42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. Крагујевац: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени су: Херта, кћи Петра Кулмана, инжињера и Каролина Медер. — Оскар, син Марије Мадацки. — Драгутин, син Јована Ковачевића, наредника-пилота и Спасенке Дињашки. — Мушко дете Михајла Пинкера, трг. помоћника и Хелене Надих. — Катица, кћи Гавре Јовановића земљорадника и Ковинке Тошић.

Венчани су: Ђорђе Видић, морнар Речне пловидбе и Милија Мазак.

Умрли су: Карло Сабо, надничар, стар 51 год. — Милосава Говорчин, рођ. Белић, стара 34 год. — Драгица Радојковић, домаћица, стара 18 год. — Ана Оргован, надн., стара 19 год. — Станко Лалић, дете, старо 14 дана.

—o—

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 28 јануара 1938.

У берзанском промету данас закључено:

ПШЕНИЦА: Бачка 78-79 2% к. д. 177—179; Банатска 78-79 2% к. д. 171—180; Бачка потиска 78-79 2% к. д. 178—180; Сремска 78-79 2% к. д. 177—179; Славонска 78-79 2% к. д. 178—180.

ЈЕЧАМ: Бачки и сремски 63/64 к. д. 130—132.50.

ЗОБ: Бачка к. д. 127—129; Сремска к. д. 128—130; Славонска к. д. 129—131.

КУКУРУЗ: Бачки и сремски нови к. д. 94—96; Банатски нови к. д. 92—94; Сушени пар. Инђија к. д. 108—110.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 272.50—282.50; број 2 252.50—262.50; број 5 232.50—242.50; број 6 212.50—222.50; број 7 182.50—192.50; број 8 125—130; 0гг и 0г сремско и славонско 270—280; број 2 250—260; број 5 230—240; број 6 210—220; број 7 180—190; број 8 125—130.

МЕКИЊЕ: Бачке, сремске и банатске к. д. 96—100.

ПАСУЉ: Бачки и сремски бели без врећа к. д. 203—205.

ТЕНДЕНЦИЈА: Непромењена.

ПРОМЕТ: Средњи.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Дунавски бановински одбор Друштва Црвеног крста приређује у среду 2 фебруара, у ресторану Трговачког дома, уз суделовање г. Властимира Јованчића-Лалета, забавно вече са игранком. Почетак у 8 и по часова увече. Улазница 10 динара.

—o—

Конференција о новом трошаринском правилнику

Увези са доношењем новог трошаринског правилника Новосадске општине претседник г. др. Бранко Илић одржао је конференцију са претставницима трговачког сталежа. На овој конференцији тражене су могућности да се градском већу поднесе заједнички предлог новог трошаринског правилника. Претседник општине г. др. Бранко Илић ставио је на расположење трговцима нацрт предлога новог правилника. Претставници разних трговачких банака поднели су своје примедбе у вези са новом трошаринском тарифом до 1 фебруара Удружењу трговаца за град и срез Нови Сад, а после тога, поново ће се одржати заједничка конференција претседника општине са претставницима трговаца.

Знате ли колика је корист од редовног купања у минералној води Варошког јодног купатила?

Дечак за време игре чашао смрт у петроварадинским шанчевима

Јуче после подне око 4 часа примећена је мала група дечака, који су се играли у петроварадинским шанчевима. Они су се попели на стене и вијали су се међусобно, док није дошло до несреће, која све досада није потпуно расветљена. Овај случај десио се близу пумпе војничког водовода, код моста. Међу дечацима налазио се мали седмогодишњи Оскар Косовић, син власника кафане „Осман“ у Пашићевој улици. Засада се још не зна, да ли га је неко од његових другова гурнуо или је он случајно оклизнуо и пао са висине од неколико метара у дубину. Несрећни малишан сломио је обе руке и лобања му је потпуно размрскана. Мали дечаци, видећи несрећу свога друга, разбегли су се у свим правцима, и, тек после дужег времена, неко је известио пролазнике о овој дечјој трагедији.

О несрећном случају одмах је извештена полиција и на лице места изишао је г. др. Ђорђе Ђеремов, дежурни лекар, који је указао прву помоћ малом Оскару, који није био више при свести и који је чим су га пренели у болницу, издахнуо.

Полиција је повела истрагу да утврди, да ли кога терети одговорност за несрећни случај малог Оскара.

Добротворно самарићанско друштво у Новом Саду одева децу. Јуче после подне, на дан Светог Саве, овдашње Добротворно самарићанско друштво које је основано 1936 године и ради у оквиру заједнице југословенских адвентиста, приредило је скромну свечаност у своме дому Петра Зрињског 13. Овом приликом одевено је потпуно 46 деце од 6—12 година, које мушко које женско и то 26 од чланова, а 20 деце из појединих основних школа, као и 5 одраслих лица. Свечаношћу је руководила претседница добротворног самарићанског друштва гђа Христина Грујић-Ралетић, уз сарадњу секретара г. Драгољуба Грујића. Свечаност је почела државном химном и молитвом. После тога је изведен програм са рецитацијама, хорским песмама омладине друштва и одржан говор, којим је објашњен темељ, смисао и циљ рада.

—o—

Три трамваја исклизнула за један дан

Јуче пре подне око 9 часова, на разним местима града, три пута је искочио из шина трамвај. Међу грађанима изазвала је праву панику вест о овим сталним незгодама новосадског трамваја. Најзад ће доћи, до тога, да ће се публика тешко одлучивати да седне у трамвај и радије ће ићи пешице. Како сазнајемо, још у току ове недеље, Управа полиције ће изаслати специјалну комисију ради детаљног прегледа трамвајских возила, пруге и скретнице. Постоји вероватноћа „да скретнице на Тргу Ослобођења, Вилсоновом тргу и пред касарном „Краља Петра Другог“ нису у исправном стању, јер су на овим местима трамвајске незгоде на дневном реду. Поред тога постоји могућност да су и нека трамвајска кола неисправна.

—o—

РЕПЕРТОАР ПОЗОРИШТА

У суботу, 29 о. м., приказаће се реприза чувене Скрибове комедије, „Чаша воде“, у режији г. Танхофера. Ова је комедија, још свежа, доживела на премијери огроман успех и сви су изгледи, да ће се дуго одржати на репертоару нашег позоришта.

У недељу, 30 о. м., као дневна претстава, даје се Веселиновићев „Ђидо“ са новом музиком П. Стојановића. Комади са певањем дају се стално у нашем позоришту пред пуном кућом и њихова обнова значи велики добитак за позоришни репертоар.

У недељу увече приказаће се реприза Нушићеве изврсне комедије „Ујеж.“ Оба ова комада дају се у режији г. Танхофера.

—o—

Прогноза времена

ВРЕМЕ ЋЕ СЕ МАЛО ПОБОЉШАТИ

Прогноза времена за 29 јануар: Извесно побољшање времена наступиће у северним и западним пределима. Облачно са местимичном кишом и снегом у источним и јужним пределима. Температура ће опасти у целој земљи.

Сунце излази у 7.02, а залази у 16.41 часа.

ЛЕКАР ДР. АРПАД БОКОР због тровања пренет у болницу

Покушај самоубиства или несрећан случај?

Данас пре подне у свом стану нађен је лекар г. др. Арпад Бокор у несвесном стању. Он је одмах пренет у новосадску Државну болницу и смештен је на интерном одељењу. Постоји претпоставка, да је по среди покушај самоубиства.

Г. др. Арпад Бокор до пре годину дана био је лекар новосадске Државне болнице. Он се специјализовао за лекара за интерне болести. Пре годину дана отворио је ординацију. Био је симпатичан члан новосадског друштва и радо виђен у друштву. Међутим, у последње време он се потпуно повукао.

Синоћ се налазио у кругу своје породице. Он станује заједно са својим родитељима и браћом у Гајевој улици број 4. Јутрос, када се, насупрот своме обичају, није појавио све до скоро 10 часова, његов рођак г. Лихтнер ушао је у његову собу. Покушавао је да га пробуди, али како се он није одазвао, позвали су лекара, који је одмах констатовао да је по среди тровање, па га је упутио у Државну болницу.

Лекари су констатовали да је г. др. Арпад Бокор, вероватно још ноћас, убризгао већу количину морфиума, у своје вене. Његово је стање, када је донешен у болницу, било врло тешко. Лекари, његове колеге, одмах су предузели потребне мере да га спасу, али све до подне, није долазио к свести. Лекари ипак мисле да ће га спасти.

Док се с једне стране тврди да је г. др. Бокор хтео да одузме себи живот, у породици младога лекара влада мишљење, да је он себи убризгао морфиум, да би умирио своје нерве и да је случајно узео јачу дозу него што је требало.

НАЈБОЉЕ ЋЕТЕ РУЧАТИ У РЕСТОРАНУ СЛОБОДЕ

Крађа у фабрици за прераду гума

У фабрици за прераду гума извршена је крађа. Власник фабрике пријавио је полицији да су из фабрике непознати лопови однели један кајиш у вредности од 10.000 динара.

—o—

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

За вас, мужеви!

Муж се зором кући враћа,
Слути да ће „тиква пући“,
Јер већ грми алапача:
„Зар у зору стижеш кући?!“

Ал' се најзад сети згодно,
Одбрана је баш му „стварна“:
„Каква зора? Враг те одн'о —
Та — светлост је то поларна!“

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Ст. Бранковићког 11 — Власник: за ДАН д. д. СВЕТОЗАР ЋИВАНОВИЋ, Јована Бошковића 1
Штампа „Дан“ д. д., штампарско предузеће Краља Александра ул. 7.